

RNDr. Peter Vajda, PhD.
Geofyzikálny ústav SAV

Vážený pán doktor,

povolaním ste geológ a vierovyznaním kreacionista. Zastávate názor, že Boh stvoril Zem pred 6000 rokmi a to v priebehu šiestich dní, doslova tak, ako to stojí v biblickej knihe Genesis.

Súhlasím, že taká možnosť sa nedá len tak hneď vylúčiť. Keby totiž nejaká všemohúca bytosť bola stvorila Zem pred 6000 rokmi v jedinom okamihu, so všetkým čo je na nej aj v nej, asi by sme na to neprišli. Všetko by vyzeralo rovnako ako teraz, a možno by sa ani nedalo zistiť, či to vzniklo postupným vývojom alebo naraz.

No ak bola Zem v tejto podobe stvorená naraz, natíska sa iná otázka: prečo Stvoriteľ uložil pod povrch Zeme do kilometrových hĺbok vrstvy hornín s fosílnymi kostrami v takom poradí, ako tam teraz ležia? Pod zemou, po ktorej chodíme, ležia stovky a stovky vrstiev rôznych typov hornín a v nich fosilizované schránky a kostry miliónov druhov vyhynutých organizmov. Tieto fosílie sú pod zemou roztriedené tak, že v každej vrstve sa nachádzajú len určité druhy organizmov, ktoré sa nenachádzajú v iných vrstvách. A poradie vrstiev je také, že organizmy každej vyššej vrstvy nadväzujú svojím tvarom tela, orgánov a typom tkanív na organizmy nižšej vrstvy pod nimi.

Prečo to Boh všetko uložil do zeme tak, že to pre ľudský rozum vyzerá, ako keby sa boli organizmy postupne vyvíjali jedny z druhých? Je to dajaký zlomyseľný Boží vtip? Dal človeku rozum a zároveň pripravil takúto dômyselnú pascu pre rozum, aby nás pokúšal a skúšal našu vieru?

Odpovedáte, že fosílie do zeme neuložil Boh pri stvorení. Všetky tie druhy zvierat a rastlín žili ešte pred pár tisíc rokmi na povrchu Zeme. Až pri potope zahynuli. Voda ich roztriedila a uložila do kilometrových hĺbok, vrstvu za vrstvou, do každej vrstvy vždy len určitý typ zvierat a rastlín tak, aby v susedných vrstvách ležali organizmy navzájom si blízke podľa svojich biologických vlastností. Najprv prvky a bezstavovce, státisíce druhov voda uložila tak, aby všetky schránky boli zoradené podľa druhov akoby išlo o postupné tvarové premeny; potom ryby všetkých druhov tiež v poradí podľa anatómie; obojživelníky, plazy; desiatky druhov koní voda roztriedila do vrstiev nad sebou tak, aby tvary kostí a kopýt tvorili súvislý morfológický rad; a najdlhšie plávali na hladine mŕtve opice, lebo tie sa uložili len do najvrchnejších vrstiev. Ani raz sa voda nepomýlila, aby dajme tomu nejaká opica klesla ku dnu spolu s dinosaurom, alebo nejaký druh amonita s nesprávnym druhom amonita, či nejaká kvetinka s inou kvetinkou, ku ktorej nepatrí.

Keby vytopilo veľkosklad kníh, a prílivová vlna by roztriedila knihy podľa žánrov, na lyriku, epiku, romány, novely, a v rámci každého žánru by sa všetky knihy po opadnutí vôd ocitli zoradené podľa abecedy – bol by to matematicky pravdepodobnejší scenár než to, čo predkladáte Vy.

Voda by mohla roztriediť dajaké objekty podľa ich *fyzikálnych* vlastností, ale nie podľa ich *biologických* vlastností (morfológických, fyziologických, histologických). Mohla by rozvrstviť kamene podľa veľkosti, ako tečúca rieka, podľa mernej hmotnosti, hydrodynamického odporu a pod. Ale nie podľa DNK, podľa proteínov v sietnici oka, podľa tvarov kostí a pod. Takú inteligenciu voda nemá.

Keby ste boli človek celkom bez prírodovedného vzdelania, domnieval by som sa, že tomu možno veríte. Ste však vedecký pracovník Geofyzikálneho ústavu a Váš (predpokladám) otec Drahoslav Vajda vyučoval fyziku na Žilinskej univerzite. Musíte si byť naprosto vedomí, že voda takéto schopnosti nemá. A predsa o tom presvedčujete poslucháčov, ktorí nemajú dostatočné vzdelanie a spoliehajú sa na Vašu odbornosť.

Pri najlepšej vôli, nevidel som inú možnosť ako tú, že buď zámerne klamete alebo Vám chýba inteligencia. Aby som zistil, či existuje tretia možnosť, napísal som Vám. Dvakrát som Vám túto otázku položil v súkromnej korešpondencii a zostali ste pri tom, že poradie geologických vrstiev

vytvorila voda potopy, alebo snáď existuje nejaké iné vysvetlenie, ktoré ste nám ale neprezradili. Teraz Vám kladiem tú istú otázku tretíkrát, s tým že je to otvorený list, ktorý dám na moju webovú stránku, či už s Vašou odpoveďou alebo bez nej.

Napísali ste mi už dosť riadkov, ale nie o tom, na čo som sa pýtal. Nezdá sa preto, že by ste nemohli odpovedať kvôli času, lebo namiesto iných vecí ste mohli radšej odpovedať na otázku. Ak nie ste ochotný odpovedať na danú otázku, nepíšte mi o ničom inom. Nepíšte mi o Vašej viere, o Biblii, nedoporučujte žiadne DVD o kreacionizme. Toto nemá nič spoločné s Bohom a Bibliou – je to jednoducho falošné tvrdenie, že voda má také zázračné schopnosti.

Zmyslom mojej otázky bolo zistiť, či je vo Vašom hľadaní pravdy dajaká úprimnosť. Zatiaľ vyzeráte na nepoctivého človeka, ktorý nedokáže priamo a jasne odpovedať na priamu a jasnú otázku. Získajte si najprv dôveru tým, čo robíte – a potom budeme mať dôvod venovať pozornosť aj Vaším osobným názorom na Boha a dáme si od Vás doporučiť, akú knihu či DVD si máme kúpiť.

K písaniu ma motivuje predstava, že práve názorovo najvzdialenejšie skupiny by mali spolu komunikovať. Buď preto, aby sa navzájom obohatili, ak je ich hľadanie úprimné; alebo preto, aby sa triedili duchovia a názorová scéna sa čistila od nepoctivých fenoménov. Aj napadnutie zo strany Vášho otca, že „pálešovizmus“ je bludným nezmyslom, ktorý odvádza ľudí od pravého zmyslu života, prispelo k tomu, že ešte píšem. Vyjasníme si to!

S pozdravom, Emil Páleš

23. júla 2011

Vážený pán Páleš,

moja viera je založená na Božom slove, na slove Stvoriteľa. Táto viera má racionálny obsah, biblický obsah.

Zdrojom poznania pravdy je pre mňa na prvom mieste Božie slovo, teda nie moderné vedecké poznanie.

Koniec koncov prírodné vedy nepoznajú duchovné nemateriálne bytosti akými sú anjeli, nepoznajú nadprirodzené zázračné pôsobenie, nepoznajú počatie z Ducha, nepoznajú vzkriesenie z mŕtvych, nepoznajú nové nebo a novú Zem, nepoznajú večný život. V materializme veda nepozná dušu, ktorá by bola schopná existencie bez naviazanosti na telo, teda pri fyzickej smrti celkom zaniká existencia človeka. Nakoniec prísne vzaté ak niekto konzistentne zastáva evolúciu, musí skončiť v redukcionizme, kedy zredukuje vôľu, svedomie, morálku, etiku, city a lásku len na prejavy hmoty a energie (elementárnych častíc v konečnom dôsledku), teda neexistuje slobodná vôľa.

Z takéhoto pohľadu (vedecký materializmus) je aj mnoho z toho, čo vy publikujete na webe nevedecké. Takže najprv by sme si museli zdefinovať, čo je vedecké a čo je nevedecké. Vy sa tvárite, že všetko čo publikujete je vedecké. Uniklo vám však to, že i keď vychádzate z prírodovedných nálezov, vaše tvrdenia sú metafyzické, postavené na vašich interpretáciách, ktoré majú pôvod vo vám vlastnej viere (presvedčení). Vaše interpretácie nie sú slobodné od náboženského presvedčenia, a majú náboženský charakter.

Problém s vedeckým poznaním dávnej minulosti a pôvodu je ten, že empiricky môžeme skúmať len výsledky dávnominulých procesov, a nie samotné procesy. To je nesmierne limitujúce. Paleovedné poznanie potrebuje riešiť obrátenú úlohu, ktorá je nejednoznačná (mnohoznačná). Nástrojmi sú modelovanie, extrapolácia dozadu v čase, rekonštrukcia a dedukcia. S modelovaním je problém nepoznania počiatkových podmienok, a nejednoznačnosť úlohy. S extrapoláciou je problém robenia predpokladov, ktoré nie sú zaručené. Tak či tak sa jedná o špekulatívnu rekonštrukciu, v ktorej obrovskú úlohu zohráva svetonázor vedca, prijímaný vierou. Pre tieto dôvody pre mňa

moderné paleovedné poznanie nepredstavuje hodnoverný zdroj poznania pravdivej histórie planéty a vesmíru, a duplom nie zdroj poznania pôvodu života a pôvodu vesmíru. Jediný, kto nám môže priniesť empirické poznanie o pôvode a histórii je očitý svedok. Takým je len jeden, ten kto pri tom bol, nestvorený večný Stvoriteľ. Naviac On sám o sebe dáva svedectvo, že je pravdivý.

Preto je jeho slovo pre mňa primárnym a všetkému nadradeným zdrojom pravdy.

Z vašich publikácií som porozumel, že veríte v anjelské bytosti, ktoré pôsobia v našom svete. Nedožvedel som sa však (zatiaľ, ešte som neprečítal všetko čo uvádzate na vašom webe), čomu veríte o ich pôvode. Pýtam sa vás teda priamo tu, aký je vo vašom presvedčení pôvod anjelských bytostí. Sú večné? Sú stvorené? Existuje vo vašej osobnej viere aj duchovná moc, ktorá je nad nimi, alebo sú anjeli najvyššie duchovné bytosti?

V biblickej viere je Boh Stvoriteľ večný a nestvorený, má bytie sám v sebe. Stvoril svojím slovom a svojou mocou všetko stvorené, anjelský nemateriálny svet (bytosti), vesmír, Zem, rastlinnú a živočíšnu ríšu, a človeka na svoj obraz. Urobil to svojím slovom a mocou Ducha (to sú jeho atribúty, má takú moc a schopnosť) a nie cez prírodné procesy na základe prírodných zákonov, ktoré platia až už v dokončenom stvorenstve. Neurobil to prostredníctvom procesov trvajúcich stovky miliónov rokov, procesmi evolučného vývoja. Na konci stvoriteľského týždňa je stvorený celý vesmír a všetok život.

Neexistuje smrť, choroby, zápas o prežitie. Pádom človeka do hriechu prichádza smrť ako trest za hriech a prichádza kliatba do tvorstva, ktorá tvorstvo zásadne modifikuje a poznačí. Boh prorocky zaslúbi záchranu a vykúpenie človeka i tvorstva. Odvtedy sú dejiny dejinami utrpenia smrti a nepravosti a zároveň aj dejinami realizovaného Božieho plánu záchranu. Od stvorenia do potopy trvá „vtedajší svet“. Potopa je priamy Boží trestný zásah. Potopa zničí celý vtedajší svet.

Od potopy máme „terajší svet“. Zem a vesmír čaká ešte jeden Boží súd, súd ohňom. Potom bude nové nebo a nová Zem.

Som presvedčený, že aj empirické nálezy sú v dobrej zhode s takouto históriou, najmä:

- 1) priestorový (horizontálny a vertikálny rozsah) sedimentárnych súvrství na kontinentoch a ich charakter
- 2) fosílny záznam – kambrická explózia
- 3) fosílny záznam – absencia prechodových medzičlánkov a stáza, žijúce skameneliny
- 4) fosílny záznam – fosílny cintoríny kde sú pokope fosílie morských, sladkovodných a suchozemských organizmov
- 5) absencia vedeckého vysvetlenia pre evolúciu z chemikálií na prvý život
- 6) absencia vedeckého vysvetlenia pre evolúciu nových telesných foriem

Zároveň však netvrdím, že poznám odpoveď na každý paleontologický nález, napríklad na otázku amonitov, ktorú ste mi položili. Tieto otázky však považujem za čiastkové, pre mňa nepredstavujú dôvod opustiť moje presvedčenie.

DVD „Darwins Dilemma“ nie je kreačné, ale od vedcov z hnutia Inteligentného Dizajnu (ID). Týchto vedcov neprivedla k ich presvedčeniu biblická viera, ale ich vlastný výskum, kedy sami dospeli ku presvedčeniu že vo fosílnom zázname nie je vývoj zdola-nahor, ale je tam dizajn zhora-nadol, kedy v Kambrii máme väčšinu kmeňov plne funkčných a hotových a v Prekambrii im nepredchádza žiaden adekvátny vývoj. Ďalej uvádzajú fantastické argumenty z genetiky a embryonálneho vývoja, prečo treba opustiť postupný pozvoľný evolučný vývoj a prijať dizajn a prístup zhora-nadol (prirodzený výber je zodpovedný za variabilitu v rámci druhu, kmene či iné „skupiny“ sú dané ako hotové konštrukčné celky). Ak vás to DVD nezaujímá a nestojí vám za to si ho zakúpiť a pozrieť, to je vaša

slobodná voľba. Hádám ale odo mňa nečakáte, že vo forme textu prerozprávam/prepíšem hodinový obsah toho DVD, kde okrem iného je hodnotný grafický obsah a videosekvencie.

Svojím presvedčením sa nijako netajím ani v práci ani na verejnosti, takže vaše obvinenie z nepoctivosti považujem za neopodstatnené.

Už skôr som sa vyjadril, že našu komunikáciu považujem za osobnú či súkromnú a nie verejnú. S kým komunikujem akým spôsobom si ponechávam na vlastnom rozhodnutí. Či budete alebo nebudete toto z mojej strany rešpektovať bude pre mňa odpoveďou na otázku poctivosti z vašej strany.

s pozdravom, Peter Vajda

15. augusta 2011

Vážený pán Vajda,

položil som Vám konkrétnu otázku: ako mohla voda potopy roztriediť fosílie do geologických vrstiev? Respektívne námietku, že nemohla. Píšete opäť o všeobecnostiach a o Vašej viere, ktorú poznám – a celkom ignorujete, že som sa niečo pýtal. Dívame sa jeden druhému do očí a rozprávame sa, ako ľudia ktorí reagujú navzájom na zmysel toho, čo hovorí ten druhý – alebo sa rozprávam s automatickou databankou vierovyznania, ktorá zo seba vydá stále rovnaké informácie bez ohľadu na kontext?

Nikdy som netvrdil, že moje osobné názory sú vedecké. Moje empirické odborné štúdie sú vedecké, ale k mojej osobe patrí aj moja mystická skúsenosť a filozofická koncepcia sveta. Ide o to, aký je medzi týmito tromi vecami vzťah. Ja ich skĺbujem do jedného harmonického celku – to je ideál sofiológie a známka osobnej integrity. U Vás sa viera a rozum vylučujú: keď veríte, nemôžete zároveň rozmýšľať a naopak.

Všetky geologické vrstvy, pohoria a kontinenty podľa Vás vznikli globálnou kataklyzmou okolo roku 2300 pred Kristom. V tom čase vládol v Mezopotámii Sargon Akkadský a v Egypte Pjopej I. Na povrchu Zeme už stáli pyramídy a Stonehenge. No podľa Vás ešte ani neexistovalo kilometre hrubé zemské podložie, ale sa ešte len chystalo vzniknúť. A jediným žijúcim človekom, ktorý sa plavil po Zemi pokrytej bezo zvyšku vodou, mal byť vtedy Noe s rodinou.

Máme veľké množstvo písomností priamo z ruky vtedajších ľudí o ich živote. Zákoníky, obchodné zmluvy, ľúbostné listy, krásnu literatúru, dejepisné diela – originály datované rokmi, kedy a kto ich napísal a prečo – a všetky tieto dokumenty, aj s múmiami a obrazmi a umeleckými dielami ich tvorcov, všetky tie chrámy, hroby a veľké mestá – všetky existujú, existujú teraz, dajú sa navštíviť v teréne a pozrieť v múzeu. Nie je to žiadna špekulatívna rekonštrukcia, viera či domnienka. Vy ale tvrdíte, že celá archeológia je podvrh!

Toto ste predniesol minulý rok na žilinskej konferencii. Tretíkrát Vám kladiem jednoduchú otázku: ako si to s tou potopou v roku 2300 pr. n. l. predstavujete? Čo tu rozprávate o nejakom vzniku života a kambrickej explózii, keď sa bavíme o nedávnej dobe? Hovoríte, že empiria je v dobrej zhode s Vašou teóriou. Máte dajakú konkrétnu predstavu o tom, odkiaľ sa vzali všetky písomné historické dokumenty a archeologické monumenty, keď sa celá táto raná história podľa Vás vôbec neodohrala?

Považujete našu korešpondenciu za súkromnú a nechcete, aby sa o nej vedelo. Ja som Vás vopred upozornil, že ju zverejním. Ak nechcete, aby sa o niečom vedelo, tak to nehovorte.

S pozdravom, Emil Páleš